

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania M.B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 6 listopada 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 czerwca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje adwokatowi J.P. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. nie obciąża wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 14 czerwca 2018 r. oddalił apelację wnioskodawcy M.B. od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 28 grudnia 2016 r. oddalającego wniesione przez niego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 26 lutego 2016 r. odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej wnioskodawca podniósł zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego i materialnego: 1) art. 285 § 2 k.p.c. i art. 286 k.p.c. w związku z art. 387 k.p.c., przez ustalenie braku niezdolności do pracy wnioskodawcy, u którego stwierdzono wiele schorzeń, bez przeprowadzenia dowodu z dodatkowej, kompleksowej, łącznej opinii biegłych lekarzy z zakresu gastroenterologii, otolaryngologii i neurologii co uniemożliwiło ustalenie wzajemnego i jednoczesnego oddziaływania schorzeń o różnym podłożu medycznym na organizm wnioskodawcy i tym samym stopnia naruszenia jego sprawności; 2) art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c., przez oddalenie wniosku dowodowego zgłoszonego w piśmie z dnia 8 czerwca 2018 r., w którym wnioskodawca zawarł zastrzeżenia do opinii uzupełniającej biegłego z dnia 26 marca 2018 r. i wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, 3) art. 12 ust. 3 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm., dalej jako ustawa o emeryturach i rentach).

Z powołaniem się na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ „w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych czynności decyzyjnych związanych z wydaniem zaskarżonego orzeczenia nie została zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza, jak i kontrolna tego sądu”. Funkcja rozpoznawcza Sądu drugiej instancji została zaniechana przez wadliwe przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego mającego na celu ustalenie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, brak zbadania zasadności żądań oraz zarzutów przedstawionych w apelacji, czego konsekwencją było wydanie zaskarżonego wyroku. Według wnioskodawcy oddalenie wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego stanowiło naruszenie przepisów, które uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Strona wnosząca skargę kasacyjną, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, powinna sformułować w niej wniosek o przyjęcie do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty prawne świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów.

W skardze kasacyjnej znajduje się wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na to, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), ale skarżący nie zdołał wykazać istnienia tej przesłanki.

Jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, iż skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), to powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący,

w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Nie spełnia tego wymagania stwierdzenie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż „w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych czynności decyzyjnych związanych z wydaniem zaskarżonego orzeczenia nie została zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza, jak i kontrolna tego sądu”. Z tak sformułowanego zarzutu odnoszącego się do ogólnych funkcji sądu związanych ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości, nie wynika nawet, jakie przepisy prawa i w jaki sposób miałyby naruszyć Sąd Apelacyjny, a tym bardziej, czy i jaki wpływ na rozstrzygnięcie miałyby ich ewentualne naruszenie. Natomiast naruszenie przepisów prawa procesowego, tylko wówczas może stanowić skuteczną podstawę kasacyjną, gdy wykazany zostanie jego wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Przez taki wpływ należy rozumieć nie tylko, że dane uchybienia bezpośrednio lub pośrednio miały lub mogły mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, ale i że były tego rodzaju lub wystąpiły w takim natężeniu, iż ukształtowały lub mogły ukształtować treść zaskarżonego orzeczenia (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, niepublikowany), a takiego wyводу ewidentnie w treści wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania doszukać się nie można.

Podstawy skargi kasacyjnej nie podlegają badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym, w związku z czym o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw, co w konsekwencji oznacza, iż skarżący nie uzasadnił swojego wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi z uwagi na występowanie tej

przesłanki „przesądu”. W wywodzie zawartym w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący, co prawda stwierdził, że „oddalenie wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego stanowiło naruszenie przepisów, które uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania”, ale jak wynika z uzasadnienia do zaskarżonego orzeczenia Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że przeprowadził w postępowaniu apelacyjnym dowód z opinii uzupełniającej biegłego sądowego neurologa, który potwierdził, że w stanie zdrowia skarżącego nastąpiła poprawa skutkująca brakiem podstaw do orzeczenia po dniu 31 grudnia 2015 r. jego długotrwałej niezdolności do pracy. Sąd ten uznał, że opinia uzupełniająca jest miarodajna, zupełna i przekonywująco uzasadnia aktualny stan zdrowia skarżącego i wobec tego nie znalazł podstaw do dalszego kontynuowania postępowania dowodowego zgodnie z jego żądaniami.

Należy tylko uzupełniając nadmienić, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego żądanie dodatkowej opinii biegłego jest uzasadnione wówczas, gdy przedstawiona uprzednio opinia jest niezupełna, niejasna lub występuje rozbieżność między sporządzonymi w sprawie opiniami biegłych. Przyczyny takiej nie stanowi natomiast to, że wynik opinii jest odmienny od oczekiwań strony (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, niepublikowane; z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000 nr 22, poz. 807; z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CSK 7/09, niepublikowane.). W tym kontekście nie można było zgodzić się z twierdzeniami skarżącego jakoby oddalenie wniosku o sporządzenie opinii przez innego biegłego przesądzało o zasadności, a tym bardziej - o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18), a na

podstawie art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążenia skarżącego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.

as